

Motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun – svar ur ett hållbarhetsperspektiv

Dnr 2018/90-109

Leif Svensson (V) har för Vänsterpartiet i skrivelse den 25 februari 2018 lämnat en motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun. Motionären vill att kommunen återtar kontrollen över vårt vatten genom att ålägga en grupp att ta fram underlag, handlingsplaner, som följs av konkreta handlingar. Försök bör även ske att få centrala myndigheter delaktiga.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-02-26, § 10 att remittera motionen till kommunstyrelsen för behandling. Kommunstyrelsens förvaltning har i en skrivelse 2018-11-12 lämnat ett förslag till svar med hänvisning till den av kommunfullmäktige 2017-11-27, § 274, antagna Vattenförsörjningsplanen samt det pågående arbetet med framtagande av en ny dagvattenpolicy/dagvattenstrategi. Kommunstyrelsen beslutade den 2018-11-27 att återremittera motionen till kommunstyrelsens förvaltning för ytterligare beredning ur ett hållbarhetsperspektiv.

Hållbar vattenförsörjning

Utöver informationen i kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse från 2018-11-12 kan följande förtydligande om kommunens vattenarbete ur ett hållbarhetsperspektiv göras.

Samverkan internt och externt

Tema Vatten

I snart 10 år har det förvaltningsövergripande samrådsorganet för vattenfrågor i Västerviks kommun - "Tema Vatten" funnits. Främst är det strategiska frågor som behandlas. Tema Vatten är inte bara styrgrupp för Vattenförsörjningsplanen och arbetet med en ny Dagvattenstrategi, utan knyter samman kommunens olika "roller" myndighetsutövning, utvecklingsarbete, VA-rådgivning, rening av allmänt och enskilt vatten, etc. Deltagande är förtroendevalda i presidierna i kommunstyrelsen, miljö- och byggnadskontoret samt styrelsen för det kommunala bolaget Västervik Energi & Miljö AB tillsammans med chefer och projektledare för kommunala vattenprojekt. Tema Vatten fungerar som styrgrupp för kommunövergripande kommunala vattenprojekt.

Vattenråd

Västerviks kommun geografiska område berörs av sex Vattenråd, Tjust, Botorpströmmen, Vindån, Storån samt Marströmmen och mot gränsen till Valdemarsvik - Skärgårdens Vattenråd. Vattenråden är lokala, frivilliga, samverkansorgan som verkar för att förbättra vattenkvaliteten. Ett Vattenråd fungerar som en kanal mellan ansvariga myndigheter, berörda intressenter, företag och allmänhet. Vattenråden har en bred förankring inom lantbruk, fiskevård, turism, skärgårdsföreningar, VA och enskilda markägare. Naturum Västervik administrerar aktiviteterna inom både Tjust Vattenråd och Botorpsströmmens Vattenråd på uppdrag av Västerviks kommun och Vattenråden spelar en viktig roll för kunskapsuppbyggnad och informationsspridning. Kommunens engagemang inom Vattenråden innebär att det finns goda möjligheter att konkreta åtgärder kommer till stånd.

Naturum Västervik

Kommunen har en stor utmaning i att nå ut information till medborgarna att vatten är en värdefull resurs. Västerviks kommun är huvudman för naturum Västervik som har fokus på vatten och särskilt Östersjöns miljö. Där finns utställningar av de unika ekosystemen i Östersjön. Naturum är öppet och har aktiviteter runt om i kommunen under hela året. Under vår, sommar och höst kan man delta i naturums vattenskola utomhus. Genom kommunens engagemang i naturum Västervik finns en stor potential för ytterligare utveckling av arbetet med informationsspridning och kunskapsuppbyggnad.

Kalmarsundskommissionen m.m.

Samverkan för bättre vattenkvalitet i länets kustvatten sker sedan flera år tillbaka genom Kalmarsundskommissionen som utgörs av kustkommunerna i länet, länsstyrelsen i Kalmar län, Regionförbundet och Linneuniversitetet. Kalmarsundskommissionen ingår även i nätverket Östersjöinitiativet som arbetar för att främja miljödriven näringslivsutveckling och bedriver information och folkbildning och är pådrivande gentemot regering, riksdag och myndigheter när det gäller insatser för Östersjöns miljö. Västerviks kommun samverkar även direkt med universitet och högskolor genom olika projekt; Linneuniversitetet, Linköpings Universitet samt Sveriges Lantbruksuniversitet. Genom samverkan inom Baltic Sea City Accelerator där offentliga och privata aktörer möts har vattenarbetet lyfts till en internationell nivå och här skapas innovativa metoder för att lösa lokala vattenproblem och nå en hållbar utveckling för hela Östersjön.

Konkreta projekt med externa medel

Västerviks kommun har de senaste åren framgångsrikt sökt och beviljats stora summor statliga medel från Havs- och Vattenmyndigheten (LOVA), Jordbruksverket, Naturvårdsverket (LONA), InterReg samt Boverket för investering i hållbar vattenförsörjning. Totalt har kommunen erhållit drygt 26 miljoner kronor i statliga bidrag för vattenrelaterade projekt bara för perioden 2018 – 2021. Ytterligare ansökningar är på gång.

Vattenfördröjande åtgärder i landskapet

Ett exempel är den stora satsningen på vattenfördröjande åtgärder i landskapet. Syftet med åtgärderna är att fördröja vattnets uppehållstid i landskapet, öka grundvattenbildningen samt öka den biologiska mångfalden i och runt vattendragen. Åtgärderna syftar även till att säkerställa livsmedelsproduktionen och informera om den lokala natur- och kulturhistorien i området samt sist men inte minst minska näringstransporten till vattendragen.

Satsningen omfattar ca 30 delprojekt inom kommunen; Tjust kustområde, Botorpsströmen samt Storåns avrinningsområde. Delprojekten är i sin tur indelade i närmare 100 fysiska vattenfördröjande åtgärder i landskapet. Exempel på åtgärder är;

- Multidammar
- Våtmarker
- Anpassad grundvattenyta
- Tvåstegsdiken och skyddszoner
- Bioreaktorer

Vattenförsörjningsplanen

Vattenförsörjningsplanen syftar till att skydda viktiga vattenresurser för framtiden. Planen är långsiktig och tar även hänsyn till klimatförändringar. En av åtgärderna i handlingsplanen innebär konkreta åtgärder för vattenbesparing samt intern och extern rådgivning. Oavsett vilket råvatten som nyttjas för dricksvattenproduktion ska vi hushålla med vattnet och minimera vattenanvändningen. Besparing måste ske i alla led d.v.s. vid produktion, minskade förluster i ledningsnätet och minskad förbrukning hos användarna; hushåll och verksamheter. Det är inte rimligt att vatten för bevattning tas från det allmänna dricksvattnet som är höggradigt renat vatten. Vatten för bevattning i större skala måste tas från annat håll. Ett exempel är kommunens egen bevattning av planteringar och fotbollsplaner. Här kan den planerade multidammen i dammen i Erneberg i Gamleby nämnas som ett exempel. Från och med 2016 tas inget vatten i Västerviks tätort från det allmänna vattnet till bevattning av planteringar. Istället har vatten tagits ut från närliggande sjöar.

Dagvattenstrategi

Ett förslag till Dagvattenstrategi för Västerviks kommun kommer att presenteras under mars 2019. Den innebär att kommunen ska ha en långsiktigt hållbar dagvattenhantering. Dagvattensystemen ska klara ett förändrat klimat med större variationer i flöden och intensivare regn utan att dagvatten försämrar status i sjöar, vattendrag och grundvatten. Långsiktig dagvattenhantering innebär också att hanteringen är kostnadseffektiv och bidrar till attraktiva utemiljöer, ekosystemtjänster och en naturlig vattenbalans. En övergång från sluten till mer öppen dagvattenhantering bedöms vara en förutsättning för att en långsiktigt hållbar dagvattenhantering ska kunna uppnås. Inom dagvattenstrategin arbetas med konkreta projekt där dagvatten nyttjas som resurs som bevattningsdammar i rekreativområden.

Kranmärkt vatten

Kommunen kan även bli föregångare inom hållbar vattenanvändning genom att lyfta fram det lokala kranvattnet i stället för att köpa in flaskvatten. Det är en relativt enkel satsning som många andra kommuner och VA-bolag i landet redan har genomfört. Kranmärkt är en nationell hållbarhetsmärkning av verksamheter som endast använder sig av kranvatten. Det betyder att arbetsplatsen, möten och externa konferenser eller utbildningar är fria från flaskvatten. Genom kranmärkningen tar verksamheter ställning för en bättre miljö och inspirerar andra att också välja kranvatten. En liter kranvatten kostar ca 250 gånger mindre än samma mängd flaskvatten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta

Att med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings båda skrivelser förklara motionen besvarad

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Ulf Kullin
Förvaltningsledare

Daniel Niklasson
Samhällsbyggnadschef

Gun Lindberg
Hållbarhetsstrateg

Ks § 412

Motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun – svar

Dnr 2018/90-109

Leif Svensson (V) har för Vänsterpartiet i skrivelse 25 februari 2018 lämnat en motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun. Motionären vill att kommunen återtar kontrollen av vårt vatten i kommunen genom att ålägga en grupp att ta fram underlag, handlingsplaner, som följs av konkreta handlingar. Försök bör även ske för att få centrala myndigheter delaktiga.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-02-26, § 10 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsens förvaltning hänvisar i skrivelse 12 november 2018 till den vattenförsörjningsplan som antogs av kommunfullmäktige 2017-11-27, § 275. Planen innehåller åtgärder mot långsiktigt hållbar vattenförsörjning. Utöver den beslutade vattenförsörjningsplanen så är en ny dagvattenpolicy under framtagande och förväntas vara klart för politiskt beslut under 2019.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings redogörelse 12 november 2018 av det arbete som redan sker kring vattenförsörjning i Västerviks kommun förklara motionen besvarad.

Yrkande

Ordföranden yrkar att motionen återremitteras till kommunstyrelsens förvaltning för ytterligare beredning ur ett hållbarhetsperspektiv och finner att kommunstyrelsen har bifallit yrkandet.

Kommunstyrelsen beslutar

att återremittera motionen om vattenförsörjningen i Västerviks kommun till kommunstyrelsens förvaltning för ytterligare beredning ur ett hållbarhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet:
Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 12 november 2018
Kommunfullmäktiges beslut 2018-02-26, § 10
Motion 25 februari 2018

Expedieras till:
Kommunstyrelsens förvaltning

Justerandes sign

Kommunstyrelsen

Motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun – förslag till svar

Leif Svensson (V) har för Vänsterpartiet i skrivelse 25 februari 2018 lämnat en motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun. Motionären vill att kommunen återtär kontrollen av vårt vatten i kommunen genom att ålägga en grupp att ta fram underlag, handlingsplaner, som följs av konkreta handlingar. Försök bör även ske för att få centrala myndigheter delaktiga.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-02-26, § 10 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Leif Svensson har vid två tillfällen innan motionen lämnades in ställt interpellationer i kommunfullmäktige i frågan om vattenförsörjning. I svaren på dessa (se bilaga) har det lämnats redogörelser kring på vilket sätt kommunen arbetar med denna fråga. I båda svaren hänvisas till den vattenförsörjningsplan som antogs av kommunfullmäktige 2017-11-27, § 275.

Vattenförsörjningsplanen är framtagen av Västervik Miljö & Energi AB (VMEAB) på uppdrag av Västerviks kommun. Styrgrupp för arbetet har varit gruppen "Tema Vatten" som består av presidierna från kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden och VMEAB:s styrelse. Projektgruppen som har arbetat med framtagandet har bestått av representanter från VMEAB, samhällsbyggnadsenheten, miljö- och byggnadsförvaltningen samt en extern konsult. Planen är framtagen enligt den statliga myndigheten SGU:s¹ riktlinjer och med stöd av länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan.

Vattenförsörjningsplanen är indelad i tre delar:

1. Beskrivning av förutsättningar, baserat på befintliga vattenresurser, och förväntat behov av dricksvatten.
2. Analys och prioritering av vattenresurser, strategiskt viktiga för den framtida vattenförsörjningen, baserat på välgrundade motiv om vattenresursers kapacitet, brist- och konfliktområden m.m.
3. Handlingsplan, innehållande behov av utredningar, undersökningar och åtgärder för att nå en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

---

¹ Sveriges geologiska undersökning

Handlingsplanen innehåller åtta åtgärder mot långsiktigt hållbar vattenförsörjning. Varje åtgärd beskriver vilket arbete som ska göras och vem som har ansvaret för att respektive åtgärd genomförs. Även tidsuppskattning och finansiering för varje åtgärd finns redovisat i planen.

Utöver det arbete som sker genom vattenförsörjningsplanen och dess handlingsplan så är en ny dagvattenpolicy under framtagande. Ett förslag ska vara klart för politiskt beslut under 2019. Dagvattnets hantering tas också i ett tidigt skede upp redan i planarbetet.

Vad gäller vattnets kretslopp så är det en viktig, men också vidsträckt fråga som berörs och regleras genom en stor mängd lagstiftningar, kommuners samhällsbyggnadsenheter, VA-huvudmän och flertalet myndigheter. En hållbar vattenhantering och en utvecklad sådan ligger nedlagt i kommunens dagliga arbete. Nu och på längre sikt vävs hållbarhet och kretsloppstanken in i både stora och små investeringar på olika sätt. Kretsloppet innehåller också delar där Västervik Miljö & Energi AB som VA-huvudman arbetar med att till jordbruket (kretsloppet) återföra slamfraktioner efter rötning och produktion av biogas/fordonsgas. Arbetet med återföring av renat spillvatten där det är möjligt för bevattning på golfbanor, är ett annat exempel på hur vi redan idag sluter kretsloppet av vatten och växtnäring.

Sammanfattningsvis är uppfattningen att arbete med de åtgärder som motionären föreslår antingen redan har skett eller kommer att ske genom vattenförsörjningsplanen, arbetet med ny dagvattenpolicy samt lokala och nationella åtgärder till förmån för vattnets kretslopp.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings redogörelse av det arbete som redan sker kring vattenförsörjning i Västerviks kommun förklara motionen besvarad.

Anders Björlin
Kommundirektör

Per Allerth
VD Västervik Miljö & Energi AB

Kf § 10

Motion om vattenförsörjningen i Västerviks kommun

Dnr 2018/90-109

Leif Svensson (V) har för Vänsterpartiet i skrivelse 25 februari 2018 lämnat en motion (bilaga) om vattenförsörjningen i Västerviks kommun.

Motionären vill att kommunen återtar kontrollen av vårt vatten i kommunen genom att ålägga en grupp att ta fram underlag, handlingsplaner, som följs av konkreta handlingar. Försök bör även ske för att få central myndigheter delaktiga.

Motionen föredras av motionären i samband med besvarandet.

Yrkande

Ordförande yrkar att motionen remitteras till kommunstyrelsen och finner att kommunfullmäktige har bifallit yrkandet.

Kommunfullmäktige beslutar

motionen om vattenförsörjningen i Västerviks kommun remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Handlingar i ärendet:
Leif Svensson (V) motion 25 februari 2018

Expedieras till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Kommunfullmäktige
593 80 Västervik

0490-25 40 00 (tfn)
0490-25 40 61 (fax)

www.vastervik.se
kommunfullmaktige@vastervik.se

Vänsterpartiet i Västervik

partiet för dig som tänker framåt

Kommunstyrelsen
Västerviks kommun
Inkom 2018 - 02 - 26
Dnr 2018/90 Dpl 109
Hid

Motion om vattenförsörjning i Västerviks kommun

Vänsterpartiet vill att kommunen tar ett samlat grepp kring allt vårt vatten i kommunen, för att skapa en hållbar vattenhushållning. Uppdraget är att ta fram planer och utredningar, som ska följas av konkreta handlingar, ekonomi och agenda

Det allra mest vitala i ett välfärdssamhälle är tillgången på ett bra dricksvatten. P.g.a. bl.a. klimat, föråldrat vattenledningsnät och konsumtionsmönster konsumeras vatten och mängden vatten på ett annorlunda sätt idag. Vi har startat ett vattenprojekt kring ny vattentäkt vid Edsåsen i närheten av Helgenäs och det är bra men det kommer att ta minst 10 år innan vattnet når våra vattenkranar i Gamleby och Västervik.

Redan för 30 år sedan hade vi bekymmer med algblooming i Hjorten främst beroende på att vattentäkten är så grund. Algbloomingen har på senare år skapat viss temporär smakförändring av vårt vatten.

Krisberedskapen för vårt viktigaste livsmedel, vatten, är god hos allmänheten eftersom de är väl insatta och betalar idag på stormarknaden 25-50.000kr/m³ dricksvatten.

Vattnet är värt sitt pris.

Vi spolrar ut vår egen urin och avföring med rent dricksvatten, för att sedan blanda detta på vägen till reningsverken med så många andra ämnen och mediciner att inte våra markbrukare, lantbrukarna, vill återbruka vårt avfall. Det är ju detta som är markens kretslopp. Reningen vid reningsverken är kostsam och inte organiserat i kretsloppssystemet utan slutfraktionen hamnar i haven utmed vår kust och havet önskar inte ta emot i vattnets kretslopp. Detta medan jordarna skriker efter naturlig gödning. Vi hårdgör fler och fler marktytor i våra samhällen och ökar därmed dagvattenflödena vid regn och skyfall och detta skulle kunna återanvändas.

Vattenkollektivets kostnader baseras på taxor/volymerhet, vilket innebär att ju mer vatten du sparar ju högre kommer fasta kostnaden för din vattenkonsumtion att bli eftersom kostnaden för vattenproduktion är densamma. Om vi differentierar vårt vattenurtag med att omhänderta alla vattenfraktioner, som finns och fortlöpande bildas, kommer belastningen på vattenurtaget vid Hjorten att minska.

Alla kommuner har mer eller mindre behov att återta kontrollen på vårt vatten, för att skapa vattnets uthålliga kretslopp, så även vi i Västervik. Statliga medel och myndigheter borde ingå i ett kommunprojekt samt vara delaktiga med resurspersoner och medel, för att lösa denna för oss alla i Sverige, så viktiga välfärdsfråga.

Vänsterpartiet vill

att kommunen återtar kontrollen av vårt vatten i kommunen genom att ålägga en grupp att ta fram underlag, handlingsplaner, som följs av konkreta handlingar. Försök bör även ske för att få centrala myndigheter att vara delaktiga.

För Vänsterpartiet 2018-02-25/Leif Svensson